

Tiskový materiál k filmu
PRVNÍ ČLOVĚK

V kinech od 11. 10. 2018

UNIVERSAL PICTURES uvádí
ve spolupráci s DREAMWORKS PICTURES a PERFECT WORLD PICTURES
A TEMPLE HILL Production

Film DAMIENA CHAZELLA

V hlavní roli RYAN GOSLING

Dále hrají

CLAIRE FOY

JASON CLARKE

KYLE CHANDLER

COREY STOLL

PATRICK FUGIT

CHRISTOPHER ABBOTT

CIARÁN HINDS

OLIVIA HAMILTON

PABLO SCHREIBER

SHEA WHIGHAM

LUKAS HAAS

ETHAN EMBRY

BRIAN D'ARCY JAMES

CORY MICHAEL SMITH

KRIS SWANBERG

Výkonní producenti

STEVEN SPIELBERG

ADAM MERIMS

JOSH SINGER

Produkce

WYCK GODFREY, p.g.a.

MARTY BOWEN, p.g.a.

ISAAC KLAUSNER

DAMIEN CHAZELLE

Na motivy knihy

JAMESE R. HANSENA

Scénář

JOSH SINGER

Režie

DAMIEN CHAZELLE

Produkční informace

Po úspěšném filmu *La La Land*, který získal šest Oskarů, se jeho oceněný režisér DAMIEN CHAZELLE a hlavní hvězda RYAN GOSLING znovu setkali u práce na filmu *První muž*, příběhu o prvním pilotovaném letu na Měsíc, zaměřeném na postavu Neila Armstronga a na dekádu vedoucí k historickému letu Apolla 11.

Chazelle, který má za sebou úspěšné filmy *Whiplash* a *La La Land*, se nyní vydal do oblasti žánrově zcela odlišné.

Osobní a důvěrný příběh vyprávěný z Armstrongova pohledu podle knihy JAMESE R. HANSENA zkoumá triumfy a ztráty Armstronga, jeho rodiny, kolegů a národa samotného - v jedné z nejnebezpečnějších misí v dějinách.

Chazellův zájem a jeho příběhy se zaměřují na cenu za úspěch... a na to, zda má tato výjimečnost pro ty, kteří takového úspěchu dosáhnou, cenu v porovnání s tím, co pro úspěch obětovali.

Představitelkou zapálené, neohrožené a nezapomenutelné hrdinky Janet Armstrongové - Neilovy manželky a ženy, jejíž role je v tomto příběhu podstatná, je CLAIRE FOY (*The Crown* kanálu Netflix). I když věděla, že si bere člověka s dobrodružnou povahou, musela se potýkat s obtížemi a obětmi, které tuto mimořádnou historickou cestu lemovaly. Zatímco Neil se s jejich společným žalem nad ztrátou malé dcery vypořádává každodenní prací zkušebního pilota, Janet musí zvládnout pozemské záležitosti a fakticky tak tvoří páteř rozvíjejícího se vesmírného programu. Jedna z nejviditelnějších tváří rodin NASA vedla soukromý život a přemýšlela, jestli si vybrala správnou cestu, jak utvářet historii... nebo jestli to Armstrongům zařídil osud.

Goslinga a Foy na obrazovce doplňuje skupina, která představuje muže vybrané pro program Gemini spolu s Armstrongem a do které patří JASON CLARK (Úsvit planety opic) jako Ed White, PATRICK FUGIT (Zmizelá) jako Elliot See, ETHAN EMBRY (Grace a Frankie kanálu Netflix) jako Pete Conrad, PABLO SCHREIBER

(American Gods TV síť STARZ) jako Jim Lovell, CHRISTOPHER ABBOTT jako David Scott, COREY STOLL jako Buzz Aldrin, SKYLER BIBLE (Společensky nešťastný) jako Richard F. Gordon a SHEA WHIGHAM (Non-Stop) jako Gus Grissom.

Muže ve velení těchto raných misí představují KYLE CHANDLER (Noční hra) jako ředitel letových operací Deke Slayton a CIARÁN HINDS (Jeden musí z kola ven) jako Bob Gilruth, první ředitel vesmírného střediska. K nim se připojil LUKAS HAAS (REVENANT Zmrtvýchvstání) jako Mike Collins, pilot modulu a CORY MICHAEL SMITH (v televizním seriálu Gotham) jako Roger Chaffee, přítel a spolubydlicí Grissoma a Whitea ve velitelském modulu Apollo 1, který byl zničen během předletového testu na mysu Canaveral. Tyto postavy doplňuje OLIVIA HAMILTON (La La Land) jako Pat Whiteová.

Epické drama o vůdčí roli důstojnosti pod tlakem tragédie napsal Oskarem oceněný JOSH SINGER (Spotlight, Akta Pentagon: Skrytá válka) a produkovali WYCK GODFREY a MARTY BOWEN (Twilight Sága, Hvězdy nám nepřály) spolu s ISAACEM KLAUSNEREM (*Love, Simon*) a DAMIENEM CHAZELLEM. Výkonnými producenty jsou STEVEN SPIELBERG, ADAM MERIMS a JOSH SINGER, za finanční spoluúčasti DreamWorks Pictures.

V *Prvním muži* se Chazelle opět setkává se známými tvářemi z tvůrčího týmu filmu *La La Land*. Patří k nim například Oscarem oceněný režisér LINUS SANDGREN (Špinavý trik) a brilantní kostýmní výtvarnice MARY ZOPHRES (Opravdová kuráž), stejně jako střihač TOM CROSS (Whiplash) a Oscarem oceněný skladatel JUSTIN HURWITZ (Whiplash). Chazelle poprvé spolupracuje s výtvarníkem NATHANEM CROWLEYM (Dunkerk, Největší showman) a vedoucím vizuálních efektů, oscarovým PAULEM LAMBERTEM (Blade Runner 2049, Lovec: Zimní válka).

O PRODUKCI

První muž:

Odhalení soukromého života

První muž, natočený podle knihy Jamese R. Hansena „První muž: Život Neila A. Armstronga“, nabízí pohled do soukromého života hrdiny. Hansen napsal první biografii poté, co získal doktorát z historie vědy a techniky na Státní univerzitě v Ohiu a strávil více než 20 let psaním o vesmíru a historii. V roce 2000 poprvé požádal Armstronga, aby mu vyprávěl svůj příběh. Po dvou měsících se Armstrong - který zřídka kdy souhlasil s rozhovory a ještě mnohem méně se mu líbila myšlenka celoživotního dokumentu - nabídku zdvořile odmítl.

Od Hansenova prvotního požadavku uplynul nějaký čas, než dal pilot svolení k sepsání svého životopisu. „Trvalo mi asi dva roky, než jsem od něj konečně dostal zelenou,“ říká autor. „Neilova rodina ho k tomu povzbuzovala. Klíčový moment nastal, když mě pozval do svého domova na předměstí Cincinnati - kde žil asi 20 let - a strávili jsme odpoledne rozhovorem ve studovně. Měl jsem z toho velmi dobrý pocit, ale přesto trvalo nějaký čas, než mne úplně přijal.“ Hansena fascinoval kontrast tohoto tématu. „Neil, který se v kokpitu musel rozhodovat během setin vteřiny, byl, když přišla řeč na věci v jeho životě, neuvěřitelně opatrný a nad věcmi dlouho přemýšlel.“

Dlouho před svým osobním setkáním s Armstrongem uskutečnil Hansen stovky rozhovorů s jinými lidmi a tyto komunikační zkušenosti mu pomohly získat Armstrongovu důvěru. „A ještě jedna věc nám pomohla vybudovat si vzájemnou důvěru,“ dodává Hansen. „Nejen, že jsme vyrůstali 50 kilometrů od sebe – on vyrůstal v Ohiu a já jsem vyrostl v Indianě a šel do školy v Ohio State - ale obě naše rodiny také žily na farmách. To, co víme o Neilovi, je takový jednorozměrný ikonický symbol... ale on byl živoucí, dýchající, trojrozměrný člověk.“

Pro producentský tým bylo nesmírně důležité nejenom vyprávět příběh o hrdinovi, kterého jsme znali z mnoha obrázků a rozhovorů, ale také zjistit, co vedlo jeho, jeho rodinu a kolegy z NASA, aby dosáhli toho nemyslitelného. „Je to příběh o tom, jak těžké, riskantní a nebezpečné to bylo pro všechny tyhle muže,“ říká výkonný

producent Adam Merims. „Neil začal létat jako pilot ve válce v Koreji a poté se stal zkušebním pilotem pro letectvo a nakonec i pro NASA. V té době zkušební piloti umírali s alarmující frekvencí, takže mnoho jeho kolegů v rané části příběhu jeho života bylo zabito; ale Neil zůstal věrný své cestě a dosáhl toho, co bylo dříve považováno za nedosažitelné.“

Armstrong si vytvořil blízký vztah k autorovi biografie, který ve filmu působil jako koproducent, a to velmi pomohlo tomu, aby se produkce posunula dopředu. „Neil měl skvělý vztah s Jimem Hansenem a souhlasil s myšlenkami, které Jim zachytil ve své knize,“ říká první producent Wyck Godfrey.

Ačkoli Armstrong byl známý jako člověk, který si velmi hlídá své soukromí, po setkání s tvůrci souhlasil s filmovou adaptací svého života. „Bylo moje štěstí,“ vysvětluje Godfrey, „že jsem byl představen Armstrongovi dříve, než 25. srpna 2012 zemřel, protože neexistuje žádný způsob, jak udělat tento film bez jeho požehnání.“ „Setkání s ním byla velmi příjemná zkušenost,“ uvádí producent. „Neil byl nakonec velmi nakloněný myšlence natočit film o svém životě. Kdyby nebyl, nebyli bychom tady.“

Bowen vypráví: „Setkal jsem se s ním a s jeho druhou ženou v klubu Jonathan v centru Los Angeles a on si měl jít následující den pro nějaké ocenění. Když jsme začali mluvit, uvědomil jsem si, kolik informací o tomto příběhu nám ještě může předat.“ Pro producenta byla zajímavá Armstrongova dualita. „Dokázal vytvořit příjemnou atmosféru třeba i tím, že během hovoru o těchto velmi složitých věcech používal suchý a sarkastický humor, aby nás držel ve střehu. Byl to neuvěřitelný člověk.“

Mladší syn Mark Armstrong věří, že film ukáže člověka, kterým jeho otec opravdu byl. „Doufám, že ho lidé uvidí jako člověka, který čelil velmi obtížným okolnostem,“ říká Mark Armstrong. „Byly na něj kladeny velké nároky a on dělal vše pro to, aby je splnil. Byla to vždy jeho mantra: přijmi každou situaci a najdi správnou cestu, jak ji zvládnout.“

„Byl to jen obyčejný člověk,“ dodává Markův bratr Rick Armstrong, Neilův starší syn. „Ti, kteří ho viděli jen ve zprávách, to možná neví, ale byl to vtipný chlap. Když jste ho viděli v kruhu přátel, byl to úplně jiný člověk než jeho obraz na veřejnosti. Doufám, že to film pomůže změnit.“

Hledání několika statečných:

Přidává se Damien Chazelle

Ačkoli producenti Wyck Godfrey a Marty Bowen již nějakou dobu pracovali na předloze *Prvního muže*, ucelenou podobu film dostal až po setkání s režisérem Damienem Chazellem. Bylo to v období, kdy Chazelle vytvořil *Whiplash* a připravoval se na natáčení *La La Landu*. Godfrey vzpomíná: „Nastínili jsme Damienovi příběh a on byl nadšený. Kývl na spolupráci a od toho okamžiku se věci daly rychle do pohybu.“

K napsání scénáře Chazelle oslovil oscarového scenáristu Joshe Singera, protože se mu líbila jeho schopnost instinktivně zachytit to, co bylo na postavě jejich hrdiny nejvíce fascinující. „Damien chtěl tento příběh pojmout jako thriller,“ poznamenává Godfrey. „Nechtěl natočit film o tom, co znamenalo úspěšně přistát na Měsíci, ale chtěl ukázat, co to v té době znamenalo - se všemi technologickými bariérami, jimž tito muži čelili.“

Chazelle požadoval, aby vše, co bylo vidět na obrazovce, bylo autentické, odpovídalo té době a náročnosti těchto misí. Měsíce před začátkem preprodukce začal promýšlet návrhy scén a trávil čas s Armstrongovou rodinou, stejně jako s dalšími znalci tohoto příběhu.

Se svými kolegy producenty se shoduje, že Armstrongova realita byla děsivější než filmová fikce. „To platí i pro estetiku filmu,“ přibližuje Bowen. „Všichni jsme viděli filmy, které se odehrávají ve vesmíru, a když myslíte na vesmír, přemýšlíte o technologiích, počítačích, digitálních formátech a počítačové grafice. Damienovým cílem bylo pokusit se o to, aby to bylo co nejpřirozenější a aby to nevypadalo uměle. Výzvou tohoto filmu je také to, jak vtáhnout diváky do kokpitu, aby opravdu cítili - nejenom viděli, a byli svědky tohoto neuvěřitelného úspěchu.“

Během preprodukce a natáčení často slýchal, že „v kapsách máme počítače, které jsou výkonnější než ty, které nás dostaly na Měsíc.“ „Zapomínáme, že když se pokoušeli dostat na Měsíc, neměli technologie, které máme dnes,“ říká Bowen. „Snažili jsme se tuto zkušenost přiblížit divákům a podrobně ukázat tisíce lidí, kteří pracovali na jednom cíli. Kdyby někdo z nich chyboval, celý projekt by selhal.“

„Než jsem začal pracovat na *Prvním muži*, znal jsem z učebnic vyprávění o misi na Měsíc jako příběh velkolepého úspěchu... ale nic jiného," říká Chazelle. „Jakmile jsem se o to začal zajímat hlouběji, ohromilo mě naprosté šílenství a nebezpečí tohoto podniku - to, kolik je potkalo neúspěchů a jak to všechny zúčastněné zasáhlo. Chtěl jsem pochopit, co přimělo tyhle muže, aby se vydali do hlubokého vesmíru a zajímalo mě, jak zachytit tuto zkušenost okamžik za okamžikem."

Fascinující detaily a Armstrongovy instinkty přiměly Chazella, aby se ponořil hlouběji do výzkumu. „Abych to pochopil, musel jsem prozkoumat Neilův život; to byl příběh, který sahal od kuchyňského dřezu až po Měsíc, obrovské rozlohy prostoru proti všednosti každodenního života," pokračuje. „Rozhodl jsem se natočit film, který by pravdivě odrážel obě vesmírné mise a nejsoukromější okamžiky Armstrongova rodinného života. Doufal jsem, že tento přístup by mohl ukázat zklamání, radosti, životy žité a ztracené ve jménu jednoho z největších cílů historie: otisku nohy na Měsíci."

I když režisér zpočátku zamýšlel film ve stylu dokumentu, Gosling ho tlačil, aby tento pojem doslova překonal. Hvězda na svém režisérovi chtěla, aby předložil úplný obraz, který by zachytil všechny malé detaily, stejně jako všechny okamžiky, které vedly k přistání na Měsíci. Chazelle to shrnuje: „Ryan příběh umístil do „kuchyně a na Měsíc", což se stalo mantrou, kterou jsem používal při popisu *Prvního muže* každému vedoucímu oddělení, všem řemeslníkům a umělcům ve filmu."

Oscarový scenárista Josh Singer, který je známý svými historickými scénáři včetně *Spotlight* a *Akta Pentagon: Skrytá válka*, se vydal zkoumat tento nový druh hrdiny a popisuje svůj přístup: „Ponořil jsem se do výzkumu a mluvil jsem s rodinou, s astronautem a s lidmi jako FRANK HUGHES, který byl trenérem Gemini a Apolla a který je neuvěřitelně dobře informován. To je to, co mám rád jako scenárista: důkladně se ponořit do nového světa a naučit se o něm co nejvíce... a pak se to pokusit sepsat."

Singer připouští, že ho fascinovalo, jak neúnavný byl Armstrong v úsilí o dosažení cíle. „Mohl selhat, selhat a opět selhat a on se znovu a znovu vrátil a poučil ze svých neúspěchů, což je také krédo programu NASA," dodává. „Pokud se podíváte na jeho kariéru, víte, že program X-15 měl své problémy; Gemini VIII mohlo skončit smrtí, nemluvě o LLTV - tréninkovém modulu, ze kterého se musel při nácvičku

katapultovat," pokračuje zamyšleně: „Vzhledem k okolnostem, kterým musel čelit, nevypadá jako ideální astronaut, který přistane na Měsíci. Ale když o tom přemýšlíte, právě tyto zkoušky učinily z Neila přesně toho pravého člověka, který na tom Měsíci přistane."

Poté, co začal pátrat po výzvách, kterým Armstrong čelil a poté, co zjistil detaily o jeho životě, byl Singer přesvědčen, že má silný filmový příběh. „Jedině ten, kdo překoná tyto těžké události, zesílí a může pokračovat. A dodává: „Kdo je ten člověk? Uvědomil jsem si, že tenhle film je o oběti, zármutku a o ranách, které v sobě nosíme. Jak se těch ran zbavíme a můžeme pokračovat? Opravdu je potřeba udělat něco tak neuvěřitelného, jak to udělal Neil?"

Singer definuje hrdinu filmu prostřednictvím výběru kariéry. „Existuje rčení, že inženýrství je překážkou neúspěchu - to znamená, že to, co inženýr dělá, je, že testuje a testuje a hledá slabá místa... tak, aby se věc podařila. Pokud se podíváte na Neilovu kariéru, vždycky se snažil předcházet selhání a potom šel dopředu a uspěl," vypráví Singer. „Na co jsme chtěli poukázat, je, že je to velmi těžké. Když ztratíte kamaráda, nekouknete se na hodinky, kdy znovu letíte. Ztratíte kamaráda, a to bolí. A ztráta dcery je ta nejhorší věc na světě. Skutečná síla je schopna pokračovat, přestože jste utrpěli rány a bolí to."

Ačkoli je výsledek přistání Apolla 11 na Měsíci dobře znám, náročné a nebezpečné kroky vedoucí k misi - stejně jako vytrvalost a odhodlání člověka, který provedl první krok - jsou pro většinu tajemství. „Je šokující, jak málo je známo o této nejznámější události ve světových dějinách a jak málo je známo o muži, který provedl tyto první kroky," říká Chazelle. „Připadalo mi, že žádná jiná událost takového rozměru nebyla předtím ve filmu zobrazena. Chtěli jsme zdůraznit, jak děsivé bylo letět do vesmíru; to bylo doslova jako být v rozbité cínové plechovce nebo v rakvi."

Cílem režiséra bylo poskytnout divákům realistický pohled na to, co bylo potřeba k výcviku pro tento typ mise, a také to, co bylo uvnitř těchto prvních vesmírných lodí. Spolu se Singerem a Goslingem chtěl Chazelle zachytit, jak obtížná a děsivá byla tato cesta - stejně jako oběti, které musel člověk přinést, aby se mohl stát prvním člověkem na Měsíci.

„Existuje mnoho dalších příběhů, které vyprávějí o přistání na Měsíci, ale chtěl jsem vědět, jak to vypadalo ve všech letech, které tomu prvnímu kroku na Měsíci předcházely - a jak se cítil jako člověk, který první vstoupil na Měsíc," říká Chazelle. „Jenom pár lidí v historii se někdy prošlo po Měsíci a Neil Armstrong byl ten první. A co je ještě důležitější, je to emocionální příběh o muži, který se zároveň pokouší být otcem a manželem."

Pro filmaře bylo klíčové představit muže, který zanechal na Měsíci první stopu a odhalit pravdu o jeho soukromí. „Jednou z mnoha výzev bylo, pokusit se pravdivě vykreslit to, že Neil byl velmi skromný člověk, který se odmítl přizpůsobit klasickým hrdinům," dodává producent Isaac Klausner. „Nedával najevo emoce a na veřejnosti se choval zdrženlivě. Dostat se k Neilovi byl docela oříšek, stejně jako způsob, jak vyprávět tento příběh. Dozvídali jsme se o tomto člověku víc, aniž jsme zradili toho, kým skutečně byl."

S podporou Armstrongovy rodiny se Chazelle, Singer a producenti pustili do přenesení příběhu amerického hrdiny na velké plátno. Film, který se odehrává v rozpětí let 1961 až 1969, dává divákům představu o tom, co dělo za zdmi v NASA - a také náhled do Armstrongova života.

Pro filmaře bylo důležité, že ačkoli Armstrong bral svou práci velmi vážně, měl břitký smysl pro humor. „Je zde ještě jedna jeho stránka, kterou doufáme, že jsme odhalili. Přestože po celé desetiletí musel snášet enormní tlak ze všech stran, zůstával nohama na zemi. Aby dosáhl toho, čeho dosáhl, vyžadovalo vytrvalost a odhodlání," říká Godfrey.

Po smrti Neila Armstronga v roce 2012 byla pro projekt nejdůležitější podpora jeho rodiny. „Sešel jsem se s Joshem Singerem v roce 2015 jakmile jsem se dozvěděl, že pracuje na tomto filmu," říká Rick Armstrong. „Chtěl jsem vidět, jaký přístup má k příběhu a zda se jedná o film, jehož bych chtěl být součástí. Byl jsem ohromen rozsahem výzkumu, který Josh udělal a jeho důrazem na přesnost."

Po rozhovorech s Chazellem dali Armstrongovi synové projektu zelenou. „Poté jsem se setkal s Damienem a měl jsem stejný pocit, což bylo pro tátův příběh důležité," dodává Rick Armstrong. „Skutečnost, že chtěli natočit film co nejvěrněji, byla skvělá věc a my se chtěli ujistit, že mají všechny informace, které jsme jim mohli poskytnout."

Gosling jako Armstrong:

Na scénu vstupuje herec

Producenti věděli, že Gosling dokáže přenést na plátno intenzivní zaměření a tichou zuřivost, která byla od prvního muže, který se prošel po Měsíci, vyžadována, ale překvapilo je, jak zdánlivě bez námahy se jejich hvězda zhostila tohoto složitého úkolu. „Hodně mě zaujalo, jak byl Neil zdrženlivý a neochvějný," vysvětluje Chazelle. „Nebyl to typický kovboj ani rychlý pilot. Byl to muž velmi málo slov - tichý člověk, který sedí v rohu, ale který okamžitě chápe všechno: byl to nejchytřejší člověk v místnosti."

Chazelleova spolupráce s Goslingem na natáčení *La La Landu* mu umožnila odhalit širší jeho hereckého rozsahu. „Neil vždy trval na tom, že na něm není nic zvláštního," pokračuje Chazelle. „Říkal, že je jen jeden z mnoha a jenom okolnosti mu umožnily být prvním mužem na Měsíci. Bylo to pro něj normální a Ryanův projev je tak jemný, že je schopen toto vyjádřit."

Asi jedním z nejtvrdějších kritiků produkce byl Hansen, jeden z lidí, kteří toho o Armstrongovi vědí nejvíce. Naštěstí prošel scénář společně s Goslingem. „Neumím si představit jiného herce, který by mohl Neila ztvárnit lépe než Ryan," pochválil ho. „Ryan je Neilovi v mnohém podobný, je stejně skromný a tichý. Ale současně je skvělým hercem, který se může vžít do Armstrongovy postavy - a díky vlastnímu pochopení toho, kdo je Neil, přinesl prvky Neila, které jste možná neviděli, dokud jste u něho nebyli opravdu blízko."

Hansen se ukázal být pro Goslingovu přípravu na roli neocenitelným zdrojem. „Ryan se setkal s Neilovou sestrou June poté, co jsem mu vysvětlil, jak důležitá byla pro moje pochopení Neilovy povahy zejména v době po smrti jeho dcerky," zdůrazňuje Hansen. „Ryan seděl na stejné farmě, kde jsem s dělal rozhovor Neilem, mluvil s June a s jedním z Neilových přátel z dětství. Poslouchal příběhy, pokládal otázky a setkal se s Neilovými syny a s dalšími členy rodiny."

Herec zaujala i Hansenova kniha. „Myslím, že jakmile jsem se dozvěděl, co to je Měsíc dozvěděl jsem se, že po něm chodil někdo jménem Neil Armstrong," říká Gosling. „Byl synonymem pro Měsíc, ale po přečtení knihy Jamese Hansena *První muž*

jsem si uvědomil, že jsem o něm věděl velmi málo. Byl jsem překvapen, když jsem zjistil, jaké ztráty Neil a jeho manželka Janet zažili před a během těchto historických misí. Nemyslím, že jsem plně pochopil, jak nebezpečné jsou tyto mise, jak klaustrofobní a křehké byly tyto moduly: jak primitivní byla ta technologie podle dnešních standardů."

I Goslinga fascinovalo, jak těžký byl život astronautů a jak neúnavná byla práce, která vedla k dosažení tohoto kolosálního úspěchu. „Vždycky jsem se zajímal o extrémní příběhy," říká. „Co je pro mne jedinečné, je to, jak skutečně extrémní mohou být extrém. Nedovedu si představit větší kontrast, než mezi intimitou a jedinečností osobního života Armstrongů a nekonečnou povahou vesmíru, se kterým se to prolíná. Tito astronauti používali vědu a své schopnosti k boji s nekonečnými záhadami vesmíru a současně na Zemi sbírali odpadky a kosili trávničky."

„Gosling přináší do své role něco zvláštního," pochvaluje si Bowen. „Je to jeho lidskost. Je to jeho chápání sentimentu... a ne sentimentality. Lidé vás často chtějí zahltnout těmito emocemi."

Gosling připouští, že by se nestal Armstrongem bez pomoci mnoha spolupracovníků. „Bylo pro mě velkou ctí, moci se setkávat s Janet Armstrongovou, než zemřela. Měl jsem také štěstí, že jsem mluvil s Neilovými dvěma syny, Rickem a Markem, a trávil čas s Neilovou sestrou June na jejich farmě v Wapakonetě v Ohiu, kde se Neil narodil. Mnoho odborníků z Armstrongova leteckého a kosmického muzea a obou zařízení NASA na mysu Canaveral a v Houstonu nám na každodenních setkáních radili ohledně specifik každé mise, kterou jsme se pokoušeli ztvárnit. Také jsem měl neustálý přístup k Jamesovi Hansenovi a jeho knize *První muž*; díla s více než 700 stránkami pečlivého výzkumu. Nikdy mi tolik lidí nepomáhalo při studiu role."

Goslingova fascinace Armstrongem a jeho kolegy pronikla až k produkci. „Co jsem chtěl udělat při přípravě na tuto roli, jako první bylo, naučit se létat. Neil létal dříve, než mohl řídit; zdálo se, že létání bylo nedílnou součástí jeho osobnosti, takže jsem si myslel, že bych měl také začít. V určitém okamžiku mého výcviku jsem měl letoun přivést do nebezpečného manévru, a mně bylo v ten okamžik jasné, že je to špatný nápad. V té chvíli jsem pochopil rozdíl mezi Neilem - jedním z největších pilotů světa a mnou. Stejně jako mnoho jiných astronautů začínal Neil jako zkušební pilot. To jsou

lidé, kteří létají s letadly v mezních situacích, aby našli jejich slabá místa, abychom mohli posunout chápání letectví dopředu."

První rodiny:

Vedlejší role pod vedení Claire Foy

Mezi členy rodiny vystupujícími v *Prvním muži* jsou Janet Armstrongová, kterou hraje Claire Foy, Pat Whiteová, kterou hraje Olivia Hamilton a Marilyn Seeová, kterou hraje KRIS SWANBERG. Foy vysvětluje, že se stejně jako mnoho ostatních herců obrátila při přípravě své roli na autora Hansena: „Jim mi dal kazety, které měl od Janet, když s ní mluvil. Propagovala vesmírný program a podporovala svého manžela - ona byla tvář NASA stejně jako každá z manželek ostatních astronautů."

Bohužel se s ní Foy už nesetkala osobně, protože Janet zemřela 21. června 2018 ve věku 84 let. Herečka byla ohromena vytrvalostí ženy, kterou představovala. „Nesměli jste brát všechno, co ve filmu řekla, doslova, protože byla silně ovlivněna dobou, která byla pro tyto ženy neuvěřitelně stresující a emocionální," říká Foy. „Ona, stejně jako ostatní ženy astronautů, stojí v pozadí této historie."

Ve Velké Británii narozená Foy připouští, že nevěděla o moc víc, než že mise Apollo 11 byla úspěšná. „Když jsem přišla do Spojených států, rychle jsem si uvědomila, jak důležitý byl tento okamžik nejenom pro americkou historii, ale i pro životy těchto mužů.“ Když mluví o tom, proč přijala roli v *Prvním muži*, Foy vysvětluje: „Někdy jsou ty nejtíšší příběhy ty, které jsou nejpříťažlivější. Je to příběh člověka, který vykonal něco naprosto mimořádného."

Claire Foy tento příběh nevnímá jen jako příběh o cestě na Měsíc nebo o vesmírném programu. „Je to také o Neilovi jako o člověku - proč člověk dělá takové výjimečné kroky a proč riskuje svůj život pro zbytek lidstva. Stojí za to pozorovat osobu, která byla uprostřed toho dění, spíš než přemýšlet o tom, co jste o něm dosud slyšeli."

Pro herečku to byla první spolupráce s Chazellem: „Damien ví, co dělá a jeho nadšení strhává ostatní. Dává vám pocit důležitosti vaší postavy a umožňuje vám vyzkoušet různé věci."

„Claire jsem poprvé zaregistroval, stejně jako ostatní, v seriálu *The Crown*,"

vzpomíná Chazelle. „Ale *První muž* je, pokud jde o roli, naprosto odlišný, jiná země, jiný temperament, jiná doba.“

Také Hamilton souhlasí, že čas strávený s rodinami jí velmi pomohl vcítit se do role Pat Whiteové: „Nejdůležitějším okamžikem v přípravě na roli pro mě bylo setkání s Bonnie White, dcerou Pat White a hodně jsem si odnesla z rozhovorů s jejím synem Eddiem Jr.“

„Je důležité, abychom ukázali těsné pouto, které spojovalo tyto rodiny při práci v NASA,“ říká Hamilton a dodává, že pro ni to byl příběh muže, který byl špatně pochopen veřejností: „Spousta lidí by řekla, že Neil byl nedosažitelný a uzavřený, ale ke svým přátelům a k rodině byl milý. A tohle chceme ve filmu ukázat.“

Mise Gemini: Výběr astronautů

Pro představitele astronautů hledali filmaři herce, kteří by dokázali zaujmout publikum a zároveň věrně ztvárnit postavy, které představovali. „Každý z nich vyzařuje neuvěřitelnou inteligenci, sílu a schopnosti,“ poznamenává Klausner. „Je to jako bychom sledovali originální dokumentární záznamy z domova těchto lidí z dob Gemini a Apolla.“

Projekt Gemini byl nezbytnou přípravou na program Apollo, aby byla NASA připravena na přistání na Měsíci. Deset posádek odstartovalo března 1965 do listopadu 1966 na dvoumístných kosmických lodích na dráhu okolo Země, kde ověřovali nové technologie, nacvičovali manévry lodí a zkoumali vliv dlouhodobého pobytu ve vesmíru.

Mezi devíti muži vybranými pro projekt Gemini byli Neil Armstrong (Ryan Gosling), Ed White (Jason Clarke), Jim Lovell (Pablo Schreiber), Gus Grissom (Shea Whigham), Pete Conrad (Ethan Embry), Elliot See (Patrick Fugit), David Scott (Christopher Abbott), Buzz Aldrin (Corey Stoll) a Richard F. Gordon (Skyler Bible).

Clarke hraje postavu Eda Whitea, který dokončil první americkou vesmírnou procházku v roce 1965 během letu Gemini IV. Clarke vtipkuje, že pro roli astronauta byl určen od narození: „Narodil jsem se 17. července, což byl den, kdy vyrazili na Měsíc. Matka si ze mě vždy dělala legraci, že mě chtěl otec pojmenovat Armstrong Clarke.“

Clarke na Singerův scénář reagoval podobně jako Gosling. „Po přečtení Joshova scénáře bylo jasné, že to bude výjimečný film o pravděpodobně jednom z největších úspěchů v dějinách lidstva," říká herec.

Také Clarke měl příležitost se potkat s rodinou Whiteových, včetně Whiteova syna Eda Jr. a jeho dcery Bonnie White (nyní Bonnie Baer). „Ed byl první Američan, který vystoupil do vesmíru, takže tu je spousta záznamů." říká herec. „Ať nám je ukázali Rick, Mark a Ed Jr. nebo pracovníci NASA, cítili jsme se zvláště. Měli jsme velké štěstí, že byli ochotni otevřít nám dveře."

Pablo Schreiber byl vybrán jako představitel Jima Lovella, dalšího z devíti pilotů Gemini a velitele záložní posádky pro Apollo 11. V *Prvním muži* Lovell vystupuje hlavně jako pozemní operátor při komunikaci s Davem Scottem a Neilem Armstrongem během mise Gemini VIII. Schreiber oceňuje režisérovu připravenost. „Damien je jedním z nejnáročnějších lidí, s kterými jsem kdy pracoval. Jakmile jsem tu roli dostal, poslal mi dlouhý e-mail se všemi rozsáhlými výzkumy, které provedl, což mi velmi pomohlo vcítit se do toho období."

Producent Godfrey vysvětluje, že Gus Grissom byl astronaut, o kterém si většina lidí myslela, že je rozený velitel: „Vnímali to tak, jako by on byl ten pravý. V té době byla posádka Apolla 1 považována za tu, která nakonec přistane na Měsíci."

Filmový tým našel Guse v Sheaovi Whighamovi: „Gus byl hrubá, těžká, stará škola, skoro vrčel slova," pokračuje Godfrey. „A Shea tuhle kvalitu a sebedůvěru má. Chtěli jsme ho jako protiváhu k ostatním postavám."

Whigham, který vyrostl na Floridě, vysvětluje, že program NASA zná, protože mohl sledovat starty ze svého domova: „Vyrostl jsem asi 30 mil od mysu Canaveral, takže jsem měl šanci vidět každý start raketoplánu a pokaždé jsem si říkal, že bych se tam také rád podíval."

Pro roli Peta Conrada, který velel Gemini XI a který se stal jako velitel mise Apollo 12 třetím mužem, který chodil po Měsíci, byl vybrán Ethan Embry. Pro herce to znamenalo první příležitost zahrát si skutečnou historickou postavu. „O Petu Conradovi je napsán životopis „Rocketman", který jsem četl několik měsíců předtím, než jsme začali," říká Embry. „Byl jsem schopen sedět a číst 300 stran faktických informací, díky kterým Pete učinil mou práci snadnější, ale zároveň náročnější. Když víš přesně, kdo to

je, chceš udělat maximum, aby ses mu přiblížil."

Patrick Fugit k roli mladého kosmonauta Elliota See doplňuje: „Máme astronauty jako Pete Conrad a Ed White, kteří jsou žokeji vesmírného programu, a pak je tu Neil, trochu izolovaný jako civilista. Neil a Elliot byli z devíti nových astronautů v programu Gemini jediní civilisté, a tak si vytvořili vztah, který mezi Armstrongem a jeho ostatními kolegy není běžný."

To, že Singerův scénář zkoumal toto jedinečné přátelství, pro Fugita hodně znamenalo. Herec poznamenává: „Zvláštní pozornost je věnována kamarádství astronautů. V takovém soutěživém prostředí je důležité ukázat, že se tito muži museli moci vzájemně na sebe spolehnout a že existovalo bratrství - byli jako velká rodina."

Primární poslání programu Gemini je zdůrazněno přelomovou misí Gemini VIII s Armstrongem a Scottem, kteří byli prvními, kdo spojili dvě kosmické lodě na oběžné dráze Země. Tento milník se ukázal být důležitý pro úspěch budoucích misí a pro přistání na Měsíci.

Pro roli Scotta, druhého pilota pro Gemini VIII, doporučila produkce herce Christophera Abbotta. Když se loď Gemini VIII začala z důvodu zaseknutého ventilu nekontrolovatelně otáčet během dokovací sekvence, ztratil Scott na chvíli vědomí, ale Armstrong dokázal pohotově zareagovat, zastavit otáčení a vrátit plavidlo bezpečně zpět na Zemi.

Přestože Abbott před natáčením filmu o programu Gemini nic nevěděl, rychle pochopil závažnost této události. „Uvědomil jsem si, jak byla mise Gemini VIII důležitá a jak tento let podržel NASA v očích veřejnosti," říká herec. „I když to nebyl technicky úplně úspěšný let, skutečnost, že všechny problémy zvládli a v pořádku přistáli, umožnilo, aby NASA pokračovala v přípravách na let na Měsíc."

Projekt Apollo:
Život po Gemini

Cílem mise Apollo 11 bylo dokončení národního cíle, který stanovil prezident John F. Kennedy 25. května 1961: přistát na Měsíci a vrátit se bezpečně na Zemi. Aby se tři piloti Apolla 11, zapsali do historie, museli vykonat cestu trvající od startu k přistání na Zemi 8 dní, 3 hodiny, 18 minut a 35 sekund.

Piloti Apolla

Mnoho z pilotů Gemini pokračovalo v projektu Apollo, jehož cílem bylo mimo jiné provést vědecký průzkum Měsíce a dosáhnout pro USA vedoucího postavení ve vesmíru. Mezi piloty Apolla 1 byli Gus Grissom (Whigham), Ed White (Clarke) a Roger Chaffee (Smith). Jedna z nejhorších tragédií v historii vesmírných letů nastala 27. ledna 1967, kdy posádka Grissom, White a Chaffee zemřela při požáru velitelského modulu Apolla během předletového testu na mysu Canaveral. Byli připravováni jako první posádka Apolla pro misi na oběžnou dráhu Země plánovanou na únor.

Během pobytu herců v Kennedyho vesmírném středisku se návštěva startovací rampy startu Apolla 1 ukázala jako jeden z nejmotivnějších momentů produkce. „Byla to velmi zvláštní zkušenost," vzpomíná Clarke. „NASA, společně s Bonnie a Edem Whiteovými, nás zasvětili do něčeho, co je pro ně velmi cenné a my jsme měli velké štěstí, že s námi tyto vzpomínky sdíleli."

Mezi piloty Apolla 11, jejichž posláním bylo první lunární přistání, byl velitel Neil Armstrong, pilot velitelského modulu Michael Collins a pilot lunárního modulu Edwin Buzz Aldrin. Při výběru herců posádky Apolla 11 se filmaři zaměřili na to, aby se co nejvíce podobali skutečným astronautům.

„Zbožňuji Coreu Stolla, je to ohromný herec a i ve skutečnosti vypadá opravdu jako Buzz," směje se Godfrey. „Ale Buzz měl vznětlivou povahu, s kterou měli někteří problém. Přesto byl také nesmírně inteligentní a Neil u něj viděl vlastnosti, které považoval za nutné pro muže, který s ním bude v kokpitu. Corey má obojí, má tuhle pronikavou inteligenci, ale také má v očích takovou jiskru, že si nejste úplně jisti, co teď udělá. Než Buzz vstoupí do našeho filmu, máte tady klidnou skupinu přátel. Pak ale

přichází Buzz s velkou energií a osobností, která všechny vyvede z rovnováhy. Takže necháváme Coreu vnést tuto energii na plátno," říká Godfrey.

Mikea Collinse, který měl klíčovou roli jako pilot ve velitelském modulu, představoval Lukas Haas. Popisuje svou zkušenost s projektem jako příležitost, která se naskytne jednou za život: „Je to neskutečné, co jsem se naučil, lety do vesmíru jsou fascinujícím tématem a cítím požehnání, že jsem byl součástí tohoto projektu. Při práci na filmu jsem získal nové hrdiny a respekt k tomu, kde lidstvo žije ve vesmíru."

Inspirován knihou Mikea Collinse „Carrying the Fire: An Astronaut's Journeys", se ho Haas rozhodl oslovit. „Jelikož rád píši, napsal jsem Mikeovi dopis, abych se více dozvěděl o jeho zkušenostech. Odpověděl mi ve veselém tónu a psal mi, jak si přál, aby ho hrál Mickey Rooney," směje se Haas a byl překvapen, když Collins souhlasil s tím, že přijde na natáčení v Kennedyho vesmírném středisku na Floridě. A opravdu Collins společně s Buzzem Aldrinem navštívili poslední natáčení a poté se setkali s herci, kteří je hráli. „Mike je ve skutečnosti stejně příjemný a legrační, jako je ve svých dopisech a setkání s ním bylo jedním z nejhlubších momentů v mém životě," dodává Stoll.

Muži ve vedení

Dvojici velitelů těchto odvážných mužů byli ředitel letových operací Deke Slayton, kterého hrál Kyle Chandler a Bob Gilruth, kterého hrál Ciarán Hinds. „Bob byl prvním ředitelem vesmírného centra a byl to nadřizený Deke," poznamenává Chandler. „Dekeovým úkolem bylo vybírat muže na misi na základě dovedností a Bob v tom měl poslední slovo."

Potřeba tvůrců prokázat jednoznačnou autoritu jim nebyla cizí. „Kyle má postavení otce i trenéra," směje se Godfrey: „Cítíte, že by vás mohl potrestat. Potřebovali jsme člověka, který stál, co se týká autority a zralosti, nad všemi těmito astronauty. A to přesně vyzařuje z Ciarána, se kterým byste se nechtěli dostat do křížku."

Slayton a Gilruth byli mezi zaměstnanci, kterým začaly starosti, když byla mise schválena – najednou bylo mnoho životů v jejich rukou. Vzhledem k tomu, že existuje určitá pravděpodobnost, že se „jejich kluci“ nevrátí domů, stres, který Gilruth a Slayton zažívali, byl ohromný – byla to zodpovědnost srovnatelná s gravitací.

Casting malých rolí:
Umění napodobuje život

Zvláštní režisérka ROSE LOCKE měla za úkol naplnit Chazellovy snahy o autentičnost. Pro spolupráci proto získala CHRIS CALLEA, syna uměleckého skicaře Paula Callea, který byl jedním z prvních osmi umělců vybraných NASA v roce 1962, aby dokumentoval americký vesmírný program pro mise Merkury, Gemini, Apollo i raketoplánu. Paul byl jediným umělcem, který byl přítomen u příprav posádky Apolla 11 ráno 16. července 1969, když se připravovala na svou cestu na Měsíc.

Jeho náčrtky snídaně posádky Apolla11 a jejich oblékání do skafandrů jsou vizuálními záznamy o aktivitách toho rána, které měl schovány jeho syn Chris Calle. Ten si také zahrál svého otce, jak skicuje astronauty během snídaně před startem.

Mark a Rick Armstrongovi se nejen podíleli na projektu od počátku, ale také měli role ve scénách z řídicí místnosti. „Hrál jsem postavu pana Paula Haneyho, který byl důstojníkem pro styk s veřejností. V podstatě to byl zástupce tisku, který byl v NASA,“ říká Mark Armstrong.

Díky Chazellovu lpění na každém detailu cítil Armstrongův nejmladší syn Rick, že příběh jeho otce je v dobrých rukou. „Hraji ředitele letových operací v letovém středisku pro Gemini VIII,“ vysvětluje Rick Armstrong. „Když jsem se stal součástí filmu, chtěl jsem hrát svou roli co nejpřesněji,“ říká.

Autor předlohy Hansen si zahrál Dr. Kurta Debuse, ředitele Kennedyho vesmírného centra, ve scéně, kdy astronauti Apolla 11 jdou na start ke kosmické lodi. Ve stejné scéně má malou roli i BONNIE BAER (Bonnie White), dcera Eda Whitea.

NASA otevírá dveře:
Základní tábor astronautů

Během svého rozsáhlého výzkumu o NASA a misích vedoucích k Apollu 11 se Chazelle seznámil s prací v Kennedyho vesmírném středisku na mysu Canaveral a v Johnsonově vesmírném středisku v Houstonu. „Astronautský výcvik pro lety do vesmíru je neuvěřitelně vizuální událost a NASA nám otevřela své dveře nejen

k místům, ale i k lidem, kteří tam pracují. Byl to pro mne úžasný zážitek, a já jsem se chtěl ujistit, že každý, kdo hraje ve filmu astronauty, má tyto zkušenosti z první ruky".

Proto bylo důležité poskytnout hercům čas, aby mohli seznámit s tématem, mluvit s odborníky nebo si vyzkoušet simulátory. Gosling, Clarke, Fugit, Embry, Whigham, Schreiber, Haas a Stoll absolvovali výcvik astronautů v Johnsonově vesmírném centru v Houstonu a v Kennedyho vesmírném středisku na mysu Canaveral. Během něho tak získali pohled do zákulisí NASA v minulosti i současnosti a při nácviku praktických aktivit získali rozhled nutný pro výcvik astronautů, řízení letů a inženýrských dovedností potřebných pro lety lidí do vesmíru.

„Museli jsme simulovat pohyb v nulové a měsíční gravitaci," dodává Klausner. „Potřebovali jsme vidět, kde astronauti pracovali a žili, co jedli, jak trénovali a spoustu jiných detailů, které pomohli hercům vcítit se do jejich rolí."

Další věcí, která hercům pomohla, byla návštěva putovní výstavy „Cílová stanice Měsíc: Mise Apollo 11“, která ukazovala skutečný velitelský modul Apolla 11 Columbi a kde si mohli prohlédnout obytný prostor tříčlenné posádky během jejich letu.

Jednou z nejzajímavějších zkušeností pro herce byl jejich čas strávený na zařízení, ve kterém dokázali simulovat chůzi po Měsíci. Schreiber vzpomíná na své zkušenosti s tréninkem astronautů: „Když jsem dostal tuto práci, byl to jeden z těch okamžiků v životě, kdy jsem si uvědomil, že jsem se stal hercem z určitého důvodu, a to být dítětem po zbytek života. Představa, že mám hrát astronauta a jít do NASA, jak v Houstonu, tak na mysu Canaveral a mít přístup ke všem jejich tréninkovým nástrojům, to byl dětský sen.“

Mezi technickými poradci byl i CHRISTIAN GELZER, který pracoval na projektu LLTV (Lunar Landing Training Vehicle - výcvikovém trenažéru pro přistání na Měsíci) a nyní pracuje jako hlavní historik společnosti Jacobs Technology pro Armstrongovo výzkumné středisko NASA. K odborné spolupráci byl přizván JOE ENGLE, který sloužil jako pilot ve vzdušných silách Spojených států a byl jedním z dvanácti testovacích pilotů X-15 spolu s Neilem Armstrongem.

Let do vesmíru:
Návrh modulů a vesmírných lodí

Výtvarník Nathan Crowley připouští, že se ve své práci soustředí na drsnost a realitu. „Já se snažím, aby věci vypadaly opravdově,“ shrnuje. „Proto jsme například v tomto filmu použili miniatury. Nesnažím se znovu objevit kolo; stačí používat staré metody moderními technologiemi.“

Pro Chazella bylo důležité, aby ukázal nebezpečí vesmírných průkopníků, kteří, jak říká Crowley, „letěli ve vystřelených cínových plechovkách. Neměl žádný zájem ukázat slávu NASA, ale spíše tvrdý boj o Měsíc. Tito muži měli spoustu vědomostí, a přesto tam toho bylo tolik neznámého. Byli to průzkumníci a mne fascinovalo, jak strávili dny v tak omezených podmínkách.“

„NASA nám velmi pomohla,“ říká Crowley. „Během návštěvy vesmírného střediska na Floridě jsem se seznámil zblízka s měsíčním přistávacím modulem, v Houstonu jsme mohli podrobně prozkoumat LLTV a přitom jsme studovali všechny dostupné příručky a další informace, což nám umožnilo si vytvořit představu o těch, co se zdáli být uvězněni uvnitř.“

„Říkám, že byli uvězněni, protože tyto lodě jsou tak malé, že v nich vypadali jako v krabičce sardinek,“ dodává Crowley.

Bylo nutné provést malé úpravy v modelech letadel a kosmických lodí, protože někteří herci byli vyšší než astronauti, které hráli. „Apollo 11 bylo větší asi o pět procent a letadlo X-15 bylo ve skutečné velikosti,“ vysvětluje Crowley. „Ale trochu jsme v něm museli snížit sedadlo, protože Ryan je vyšší než Neil a s přilbou by se nevešel do kokpitu.“

Odrazy Slunce:
Filmování na Měsíci

Přestože Crowley již měl zkušenosti s vytvářením kulis vesmíru třeba pro film *Interstellar* Chrise Nolana, vysvětluje, že největší výzvou tohoto filmu pro něj bylo realisticky zobrazit Měsíc. „Tohle bylo poprvé, co jsem vstupoval na Měsíc,“ říká a dodává: „Když jsem se seznámil se scénářem, věděl jsem, že tento film bude náročný, protože budeme vytvářet prostředí pro X-15, Gemini, Apollo a pro přistání na Měsíci. K tomu jsme ještě museli zhotovit domovy astronautů, kanceláře a výcvikové prostory NASA v Houstonu a na mysu Canaveral.“

Chazelle s režisérem Linusem Sandgrenem věděli, že osvětlení rozsáhlého prostoru pro scény odehrávající se na Měsíci bude velmi náročné. „Místo pro měsíční exteriéry Nathan vybral v jednom velkém lomu a jeho velikost je mnohem větší než jakákoli jiné prostory, které kdy byly ve filmu o Měsíci použity. K jejich nasvícení jsme nemohli použít více světel, protože jsme chtěli mít jeden zdroj světla jako Slunce a tím i jeden stín.“

Jediné řešení bylo najít nejsilnější světelný zdroj na Zemi. „Mluvili jsme s DAVIDEM PRINGLEM, který již dříve vyrobil 100 kW lampu,“ říká Sandgren, „a zeptali jsme se ho, zda by pro nás vyrobil 200 kW světlo, které by bylo postačující pro natáčení na tomto velkém prostoru.“

Rozlehlost prostoru Měsíce byla v naprostém kontrastu s malým modulem, ve kterém muži přiletěli. „Velitelský modul má v průměru asi 3,5 m a ti tři muži v něm strávili více než týden,“ říká výkonný producent Merims. „Bylo to neuvěřitelně klaustrofobní a těsné místo, na kterém chtěl Damien ukázat, jak náročná to byla cesta. Měsíc, na který vystoupili Buzz a Neil, se proti tomu zdál být nekonečný a pro vyjádření tohoto kontrastu jsme použili největší dostupný filmový formát IMAX, 65 milimetrů a tím jsme umožnili divákům získat pocit, že jsou s astronauty.“

Je zajímavé, že objektivy, které kameraman a Chazelle použili pro natáčení, mají stejné čočky, jako měly kamery, kterými Armstrong a Aldrin zhotovili své slavné fotografie. Sandgren říká: „Snímky, které pořídili kamerami Hasselblad se 6cm negativem, jsme použili pro co nejvěrnější vytvoření místa přistání. Například pokud byl v původním snímku úhel slunce na určitém místě patnáct stupňů, tak musel být i ve filmu, aby byla zajištěna stejná délka stínů.“

Při diskusi o tom, jak zachytil slavné první kroky na Měsíci, režisér říká: „Snažili jsme se být co nejpřesnější i v malých detailech, které dělají původní záběry tak vzrušující, ale zároveň tento okamžik doplnit o emoce, které film provázely. Když Neil Armstrong vystupuje z modulu, je to natáčeno 16mm kamerou, díky které, když vidíte jak se třese, máte pocit, že jste přímo u toho.“

Zpět v Houstonu:

Řídicí místnost

Díky tomu, že herci představující astronauty před natáčením navštívili řídicí místnost, lépe pochopili, co mohou očekávat při natáčení i atmosféru uvnitř místnosti, kde se ozvala slavná slova „Orel přistál“. „Viděli jsme původní i současnou řídicí

místnost, ze které je řízena Mezinárodní vesmírná stanice obíhající kolem Země, a je to úžasný pocit, když tam stojíte a sledujete to,“ říká Haas.

Jedním z největších fanoušků návrhářského týmu byl poradce Frank Hughes, který se podílel na řízení letu Apolla 11. „Filmová řídicí místnost vypadá stejně jako ta opravdová v Houstonu, a to je skvělé.“

„Když jsme poprvé v létě roku 2012 navštívili tuto místnost, byl jsem zasažen historií, která se zde odehrála. Ale všechny konzole byly mrtvé, elektřina byla odpojena, takže obrazovky byly potemnělé, koberec byl špinavý, prostě to bylo deprimující,“ říká autor a expert Rick Houston. „Takže když jsem přišel na první den zkoušek, trvalo mi pár okamžiků, než jsem si uvědomil, že to není skutečná řídicí místnost. Rozhlédl jsem se a byl jsem ohromen tím, jak byla věrohodná. Režisér a jeho tým uctili práci těch, kteří byli na tomto místě a jejichž cílem bylo starat se o bezpečí astronautů a o zdárný průběh mise.“

Crowley dodává: „Jeden technik NASA mi řekl, že když vstoupil do naší řídicí místnosti, vybavily se mu všechny vzpomínky. To byl ten nejlepší kompliment, kterého se vám může dostat.“

Otáčet, klonit, klopit:

Trenažéry

Další zařízení, která Crowley a jeho tým museli postavit, byl výcvikový modul pro přistání na Měsíci (LLTV) a víceosý trenažér.

Tým byl schopen postavit tato zařízení díky archivním fotografiím a velké podpoře NASA, která jim umožnila v Houstonu podrobně prozkoumat jeden existující exemplář LLTV.

„LLTV je stroj, do kterého byste dnes nikoho neposadili,“ vysvětluje návrhář. „Když byl Neil určen pro první let na Měsíci, jediný způsob jak nacvičit přistávací manévr, byl pomocí tohoto zvláštního stroje. Když se musel během jednoho testu kvůli závadě katapultovat těsně předtím, než se stroj rozbil o zem, musel se do něj přesto brzo vrátit, protože to byl jediný způsob, jak se přistávání naučit.“

„Když jsem se dozvěděl, že se chystají znovu postavit víceosý trenažér, věděl jsem, že to bude náročná práce, kterou by každý nesvedl,“ říká JD SCHWALM, vedoucí speciálních efektů. Přestože používání víceosého trenažéru bylo ukončeno po skončení programu Merkury, rozhodli se filmaři začlenit ho do *Prvního muže*, aby ukázali náročný výcvik, kterým astronauti procházeli. „Je to velmi složité zařízení, které nebylo používáno již od 60. let, a nikdo už nevěděl, jak funguje,“ říká Schwalm.

Víceosý тренаžér byl navržen tak, aby astronautům simuloval řízení lodě ve vesmíru ve všech třech osách: otáčení, klonění a klopení. Schwalm nám tento proces přibližuje: „Astronauté měli omezený průzor na helmě, aby neviděli, kde jsou a nemohli se orientovat. Při výcviku potom museli zastavit otáčení ve všech třech osách, jednu po druhé, což se jim hodilo, pokud tato situace nastala ve vesmíru.“

Používání тренаžéru bylo později ukončeno hlavně z toho důvodu, že v něm astronauti nezažívali takový stav beztlíže, který byl ve vesmíru.

Vytváření domácího prostředí:

Stavba domu Armstrongových

Crowley se spojil s lokačním scoutem KYLEM HINSHAWEM, aby našel čtvrt' ze šedesátých let, kde by mohli postavit dům z El Lago v Texasu, ve kterém Armstrongovi bydleli během Neilovy práce v Johnsonově vesmírném středisku.

Místo které požadavkům odpovídalo nejlépe, našli v Atlantě: „Celá ulice zde vypadala jako El Lago, byla to přesně ta architektura ze 60. let, ale nově postavená,“ říká Crowley. Na volném místě v zástavbě potom postavili cihlu po cihle dokonalou repliku domu včetně vyhřívaného bazénu na dvorku. Za dva týdny pobytu ve čtvrti Roswell si místní obyvatelé filmaře tak oblíbili, že jim během nočního natáčení vozili pečivo.

Další natáčení probíhalo v Kennedyho vesmírném centru v Houstonu, kde štáb strávil den snímáním obřího pásového dopravníku, který dopravoval raketu Saturn 5 z montážní haly na místo startu, a potom produkce odcestovala na Edwardsovu leteckou základnu v Kalifornii, kde natáčela Armstrongovy starty a přistání s testovacím letadlem X-15.

Vzhůru do nebes:

Kamera a speciální efekty

Scenáristovi se s filmovým týmem skvěle pracovalo. Byl zejména velkým obdivovatelem práce kameramana Linuse Sandgrena.

„*První muž* je nejenom velkolepé drama, ale také velmi osobní Armstrongův příběh,“ říká kameraman Sandgren.“

Také Sandgren už s Chazellem spolupracoval na filmu *La La Land*. „Osm měsíců před natáčením jsme diskutovali o tom, jak bychom mohli využít úžasné archivní

záznamy, které NASA nahromadila během různých misí Apolla," vysvětluje výkonný producent Merims.

S ohledem na kvalitu a omezení úhlů kamery se filmoví tvůrci rozhodli používat pouze archivní záběry s jedinečným řešením využívajícím technologii, která byla použita pouze v několika filmech, ale nikdy v rozsahu potřebném pro *Prvního muže*.

Největší výzvou bylo filmování efektů na kameru. „Existuje mnoho efektů, které bychom dnes vytvářeli pomocí počítačové animace, ale Damien je chtěl natočit s herci před kamerou, od záběrů výcviku na víceosém trenažéru až po stav beztlíže, když letí ve vesmíru“ říká Schwalm a směje se. „Výhodou tohoto natáčení bylo, že jsme každý den viděli jeho výsledek.“

Další z řady triků, které tvůrci použili, bylo umístění kapsle Gemini VIII na pohyblivou paži před LED obrazovkou. Herec Christopher Abbott, který hraje Davida Scotta, vysvětluje: „Místo zeleného plátna jsme se dívali na obrovskou LED obrazovku. Když jsme startovali, dívali jsme se oknem na oblohu, prolétali jsme mraky do vesmíru. Když se loď začala natáčet, dívali jsme se střídavě na Zemi a na Slunce. Bylo to fyzicky hodně náročné, ale mnohem realističtější.“

Staromódní proces: Technologie New-Age

Pro natočení částí mise od startu až po let k Měsíci použil Crowley miniaturní modely, které si zhotovil. „Zvykl jsem si všechny objekty modelovat, abych si udělal představu, jak budou vypadat v prostoru. Mám 3D tiskárny, takže si vše mohu vytisknout a hned posoudit, jestli to splňuje očekávání.“

Ke spolupráci si pozval IANA HUNTERA, specialistu na zvláštní efekty (Temný rytíř, Počátek a Interstellar) a velkého příznivce technologického pokroku, který vysvětluje, jak se časy ve velmi krátké době změnily. „Pracoval jsem na miniseriálu HBO *Ze Země na Měsíc* a v té době jsme dělali většinu práce ručně, od výkresů kosmických lodí až po stavbu a filmování. Od té doby se technologie velmi změnila a nyní si můžeme stavět modely na 3D tiskárnách.“

Ačkoli jim 3D tisk velmi pomáhal, spoustu práce museli udělat ručně, aby byl výsledek věrohodný. Například CSM velitelský modul Apolla měl kovový povrch, takže model museli ručně polepit kovovou páskou, aby získali stejně reflexní povrch.

Dobová autentičnost:
Kostýmy

Díky archivu NASA, ve kterém se nacházejí archivní fotografie, mohla kostýmní výtvarnice Mary Zophres a její tým přesně zjistit, jaké oblečení astronauté v různých situacích nosili. „Archiv NASA je pokladnicí informací,“ říká Zophres. „Je tam vše od doby X-15, Gemini až po Apollo 11. Jak vesmírný program pokračoval, narůstalo i množství dokumentace.“

Civilní oblečení astronautů mohli výtvarníci navrhnout na základě fotografií Ralpha Morseha, které se dochovaly v časopise Life. „Měli jsme spoustu civilních fotek Mikea, Buzza a Neila,“ říká Zophres. „Museli jsme mít na zřeteli určité věci, které byly dané tím, co bylo tehdy dostupné,“ pokračuje.

Protože se film odehrává v letech 1961 až 1969, měla Zophres se svými lidmi plné ruce práce tvorbou šatů, které se nosily během tohoto desetiletí.

****

Universal Pictures uvádí — ve spolupráci s DreamWorks Pictures a Perfect World Pictures — a Temple Hill production film Damiena Chazella: *První muž*. V hlavních rolích Ryan Gosling, Claire Foy, Jason Clarke, Kyle Chandler, Corey Stoll, Ciarán Hinds, Christopher Abbott. Casting Francine Maisler, CSA, hudba Justin Hurwitz. Kostýmní výtvarnice Mary Zophres, střih Tom Cross, ACE. Výprava Nathan Crowley, kamera Linus Sandgren, FSF. Výkonní producenti Steven Spielberg, Adam Merims, Josh Singer. Produkce Wyck Godfrey, p.g.a., Marty Bowen, p.g.a., Isaac Klausner, Damien Chazelle. *První muž* je natočen podle knihy Jamese R. Hansena. Scénář Josh Singer. Režie Damien Chazelle.